

Sygn. akt: III U 524/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del do SO Monika Obrębska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 listopada 2013 r. w O.

sprawy z odwołania H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 25 lutego 2013r. **znak** (...)

orzeka:

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do obliczenia wysokości emerytury H. G. zalicza dodatkowo okres zatrudnienia jako pracownika młodocianego od 01.09.1968r. do 25.06.1971r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.02.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. dokonał przeliczenia wysokości emerytury H. G., określając jej wysokość od 01.04.2013r. na kwotę 2.113,18 zł brutto. Do stażu pracy, a tym samym do określenia wysokości świadczenia ZUS nie uwzględnił H. G. okresu zatrudnienia od 1.09.1968r. do 25.06.1971r. w (...) w O. jako pracownika młodocianego.

H. G. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że od 01.09.1968r. do 25.06.1971r. uczęszczał do szkoły zawodowej dla pracujących – szkoły przyzakładowej przy (...), a stosowne dokumenty potwierdzające jego pracę w tym okresie złożył w ZUS. Wskazując na powyższe, wniósł o zaliczenie tego okresu do stażu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że ZUS nie uwzględnił odwołującemu do stażu ubezpieczeniowego i tym samym do wysokości emerytury, okresu od 1.09.1968r. do 25.06.1971r. podnosząc, że odwołujący nie przedłożył wystarczających dokumentów potwierdzających zatrudnienie w tym okresie, a przedstawione świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej jest dokumentem potwierdzającym

jedynie naukę w szkole, nie może zatem stanowić dowodu potwierdzającego zatrudnienie. ZUS podniósł ponadto, że odwołujący nie przedłożył oryginału umowy o naukę zawodu.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie H. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 183 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013, wynosi:

1) 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz

2) 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 cyt. wyżej ustawy, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 5 i okresy nieskładkowe których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 3 w/w ustawy podlegają zaliczeniu jako okresy składkowe okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 roku, ponieważ w tym czasie osoby te były objęte obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Biorąc pod uwagę powyższe podkreślić należy, że przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zawierające katalog okresów składkowych i nieskładkowych, uwzględnianych przy ustalaniu stażu pracy warunkującego prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz ich wysokość, nie przewidują możliwości uwzględnienia okresu edukacji na poziomie uzyskiwania podstawowych kwalifikacji zawodowych, a więc okresu nauki w szkole zawodowej, technikum czy liceum, nawet jeśli program nauki przewidywał także naukę zawodu, np. w warsztatach szkolnych. Stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 3 w/w ustawy podlegają zaliczeniu jako okresy składkowe okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 roku, ponieważ w tym czasie osoby te były objęte obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Tak więc jeżeli młodociany odbywał praktyczną naukę zawodu w zakładzie pracy, na podstawie umowy zawartej między nim a zakładem pracy, okres praktycznej nauki zawodu podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty oraz przy ustalaniu wysokości tych świadczeń. W takim bowiem przypadku młodociany podlegał ubezpieczeniu społecznemu, a w związku z tym była za niego opłacana składka na ubezpieczenie społeczne. Wobec powyższego zasadniczą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia jest więc to, czy nauka zawodu była pobierana przez młodocianego przy jego równoczesnym zatrudnieniu, czy też jako przedmiot praktyczny w programie nauki szkolnej. Innymi słowy, czy nauczający zawodu był pracodawcą czy nauczycielem młodocianego, a więc czy związek między nimi polegał na stosunku prawa pracy - nauki zawodu, czy na stosunku administracyjnym. Stosunek zatrudnienia obejmował bowiem tylko młodocianych przyjętych do pracy w celu nauki zawodu, obowiązanych do doksztalcania się w szkole, nie zaś tych, którzy pobierali naukę bez zatrudnienia się. Pozostawić więc trzeba na uboczu realizację praktycznej nauki zawodu w takich szkołach, jak zasadnicze szkoły zawodowe i technika zawodowe, w których praktyczna nauka zawodu, gdy odbywała się poza warsztatami szkolnymi, w zakładach pracy, organizowana była na podstawie umowy zawartej między szkołą a zakładem pracy i uczniowie, wykonujący pracę w ramach praktyki nie byli pracownikami tych zakładów. Taki pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 18 marca 2009 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1213/08, OSA 2011/5/57-63, lex numer 530999). Powyższy pogląd Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela i aprobuje.

Zasady zatrudniania młodocianych w celu nauki zawodu były uregulowane w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958 roku, Nr 45, poz. 226 z późn. zm.). Zgodnie z art. 1 w zw. z art. 2 w/w ustawy dopuszczalne było zatrudnianie młodocianych, którzy ukończyli 15-ty rok życia. Młodociani mogli być zatrudniani przez zakłady pracy tylko w celu m.in. nauki zawodu (art. 3 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy). Zgodnie zaś z art. 9 ust. 1 w/w ustawy zakład pracy, przyjmując młodocianego na naukę zawodu w celu przyuczenia do określonej pracy oraz odbycia wstępnego stażu pracy, był obowiązany zawrzeć z nim na piśmie umowę określającą zawód albo rodzaj pracy, w jakim młodociany będzie szkolony, czas trwania nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy lub wstępnego stażu pracy oraz zasadnicze obowiązki i uprawnienia młodocianego. Okresy nauki zawodu, przyuczenia do określonej pracy oraz wstępnego stażu pracy były okresami zatrudnienia (art. 10 w/w ustawy). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2009 roku w sprawie o sygn. akt II UK 334/08 (OSNP 2010/23-24/294, lex numer 653438) wyraził pogląd, iż młodociany, odbywający naukę zawodu w ramach umowy zawartej z zakładem pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy, posiadał status pracownika w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz ubezpieczeniu społecznym. Sąd Okręgowy w pełni akceptuje powyższy pogląd Sądu Najwyższego.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało zasadność roszczenia odwołującego. Z przeprowadzonych dowodów wynika bowiem w sposób nie budzący wątpliwości, że w spornym okresie H. G. odbywał praktyczną naukę zawodu na podstawie indywidualnej umowy o naukę zawodu, zawartej pomiędzy nim a zakładem pracy i przysługiwał mu status pracownika.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że w okresie od dnia 1.09. 1968r. do dnia 25.06.1971r. H. G. uczęszczał do (...) Szkoły (...) w O. w zawodzie ślusarz – mechanik i szkołę tę ukończył (vide świadectwo pracy k. 12 akt rentowych). Organ rentowy odmówił uwzględnienia tego okresu w stażu pracy podnosząc, że odwołujący nie przedłożył indywidualnej umowy o naukę zawodu.

Wprawdzie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia lipca 1958 roku o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy, wynikał obowiązek zawierania przez pracodawców z młodocianymi na piśmie umów o pracę określających zasady obywania praktycznej nauki zawodu, jednakże w przekonaniu Sądu sam fakt, że odwołujący takiej umowy nie zachował i nie przedłożył, nie może skutkować automatycznie odmową zaliczenia tego okresu do stażu pracy.

Wskazać w tym miejscu należy, że z pisemnej informacji z Kuratorium Oświaty w O.(vide k. 18 akt rentowych) wynika, że szkołę zawodową dla pracujących (przychodową) przy (...)Fabryce (...)w O.utworzono z dniem 01.09.1961r., zgodnie z Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 151 z dnia 25.08.1961r. Organizację tej szkoły określał statut opracowany na podstawie ramowego statusu zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, a zajęcia dydaktyczne odbywały się w (...)nr 2 w O.. Powyższe informacje potwierdza również pismo nadesłane przez Stora (...)(następcy prawnego (...)) z dnia 30.04.2013r., z którego wynika również, że ze wszystkimi pracownikami młodocianymi były zawierane indywidualne umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Umowy były wystawiane w trzech egzemplarzach: dla ucznia, (...)nr 2 i dla zakładu.

Odwołujący, przesłuchany w charakterze strony przyznał, że nie pamięta czy zawierał z zakładem pracy indywidualną umowę o naukę zawodu i nie był w stanie takowej przedłożyć. Utrzymał jednak, że w całym spornym okresie był w (...) w O. zatrudniony jako pracownik młodociany i otrzymywał z tego tytułu wynagrodzenie. Z tego co pamięta pracował trzy razy w tygodniu po 8 godzin dziennie.

Na okoliczność zatrudnienia H. G. w charakterze pracownika młodocianego, Sąd przesłuchał w charakterze świadków I. O., R. M. i H. M., którzy uczęszczał z odwołującym do tej samej klasy i w (...) byli zatrudnieni na takich samych zasadach, co odwołujący.

I. O. podała, że chodziła z odwołującym do tej samej klasy do przyzakładowej szkoły papierniczej. Również ona nie pamiętała czy podpisywała z zakładem pracy indywidualną umowę jako pracownik młodociany, zeznała jednak, że uzyskała świadectwo pracy potwierdzające, że była zatrudniona jako pracownik młodociany i jej ten okres pracy został zaliczony przez ZUS do stażu pracy. Świadek zeznała, że jako młodociani pracowali po 7 godzin dziennie, trzy razy w tygodniu.

Podobnej treści zeznania złożył H. M., który również podał, że chodził z odwołującym do tej samej klasy w szkole przyzakładowej przy (...) w O.. Również on potwierdził fakt zatrudnienia odwołującego jako pracownika młodocianego. Potwierdził też, że za wykonywaną pracę otrzymywali wynagrodzenie.

Powyższe potwierdził również w swoich zeznaniach R. M., który również podał, że uczęszczał z odwołującym do szkoły przyzakładowej przy (...) w O., gdzie naukę w szkole łączył z pracą. Zeznał, że trzy razy w tygodniu pracowali i trzy razy z w tygodniu chodzili do szkoły. Za pracę otrzymywali wynagrodzenie. Również ten świadek potwierdził, że jemu do stażu pracy okres zatrudnienia jako pracownika młodocianego został przez ZUS zaliczony do stażu pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego i świadków, nie znajdując żadnych podstaw, by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie ci uczęszczał z odwołującym do tej samej szkoły i razem pracowali w (...) na takich samych zasadach co odwołujący, jest więc oczywiste, że posiadali istotną wiedzę co do okoliczności zasadniczych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Za przyjęciem, iż odwołującego, podobnie jak pozostałych uczniów szkoły przyzakładowej, do której uczęszczał, z (...) w O. łączył w spornym okresie stosunek pracy, przemawia też analiza akt rentowych świadków, które udało się Sądowi w toku postępowania pozyskać.

Najbardziej istotne dokumenty, potwierdzające w dużym stopniu zasadność żądania odwołującego, znajdują się w aktach emerytalnych I. O. (z domu R.). Ona bowiem jako jedyna zachowała świadectwo pracy potwierdzające, że od dnia 01.09.1968r. do 25.06.1971r. była zatrudniona w (...) Zakładach (...) jako pracownik młodociany w wymiarze czasu pracy obowiązującym pracowników młodocianych (vide k. 11 akt emerytalnych), a od 26.06.1971r. kontynuowała zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, aż do 15.08.1983r. (vide k. 13 akt emerytalnych). Analiza akt I. O. potwierdza, że okres od 01.09.1968r. do 25.06.1971r. został jej zaliczony do uprawnień do świadczenia (vide k. 5 i 27 akt emerytalnych).

Podobnie analiza dokumentów z akt emerytalnych R. M. potwierdza, że okres od 01.09.1968r. o 30.06.1971r. został również jemu, przez ZUS zaliczony do stażu pracy w oparciu o zeznania świadków i świadectwo ukończenia szkoły (vide k. 11 - wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczenia - akta dot. kapitału początkowego, k. 75 akt rentowych - raport ustalania uprawnień do świadczenia).

Jedynie H. M. okres ten, jako niewystarczająco udowodniony, nie został przez ZUS uwzględniony (vide decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z 28.08.2008r.)

Reasumując powyższe, w przekonaniu Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w spornym okresie H. G. był, jako pracownik młodociany, zatrudniony w (...) w O., na podstawie indywidualnej umowy zawartej pomiędzy nim a zakładem pracy. Szkoła, do której uczęszczał była szkołą dla pracujących, a nauka pobierana była przy równoczesnym zatrudnieniu. Nie może budzić wątpliwości, że nauczający zawodu był w tym przypadku pracodawcą, a nie jedynie nauczycielem odwołującego. Przypomnieć należy, że w aktach rentowych I. O., znajduje się świadectwo pracy potwierdzające jej zatrudnienie spornym okresie, jako pracownika młodocianego, które nie było przez ZUS kwestionowane. Skoro odwołujący uczęszczał z I. O. z domu R. do tej samej klasy w szkole przyzakładowej, charakter jego zatrudnienia w (...), podobnie jak pozostałych uczniów musiał być, co oczywiste, taki sam.

Mając na uwadze wszystkie podniesione wyżej argumenty, Sąd Okręgowy, zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 25.02.2013r. na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w ten sposób, że do obliczenia wysokości emerytury H. G. zaliczył dodatkowo okres zatrudnienia jako pracownika młodocianego od 01.09.1968r. do 25.06.1971r.